

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 7 września 2010 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Unia Polityki Realnej o źródłach pozyskania środków finansowych oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2009 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, z późn. zm.¹⁾)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Unia Polityki Realnej o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2009 r. **z powodu** złożenia sprawozdania nie zawierającego wszystkich informacji dotyczących gospodarki finansowej partii, co uniemożliwiło stwierdzenie, że całość gospodarki finansowej partii prowadzona była zgodnie z ustawą o partiach politycznych oraz z powodu naruszenia art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Unia Polityki Realnej (EwP 23) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych w 2009 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. Nr 33, poz. 269). Do sprawozdania nie załączono jednak wszystkich określonych w tym rozporządzeniu dokumentów, tj. umów rachunku bieżącego partii, jak również rachunku Funduszu Wyborczego partii, co uniemożliwia stwierdzenie, czy umowa rachunku Funduszu Wyborczego zawierała zastrzeżenie o dopuszczalnych sposobach wpłat na ten rachunek, określonych w art. 36a ust. 3 ustawy.

Partia na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej dostarczyła, co prawda, umowę rachunku bieżącego i Funduszu Wyborczego, ale podpisaną 22 czerwca 2010 r.,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 127, poz. 1089, z 2003 r. Nr 57, poz. 507, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 213, poz. 1652.

a zatem dotyczącą okresu nieobjętego sprawozdaniem. Umowa ta nie zawiera zastrzeżenia o dopuszczalnych formach wpłat na rachunek Funduszu Wyborczego partii.

Partia wykazała w sprawozdaniu, iż posiada wyłącznie jeden rachunek bieżący i jeden rachunek Funduszu Wyborczego. W trakcie badania ustalono, że nie wykazała ona w sprawozdaniu faktu posiadania 72 rachunków bankowych swoich struktur okręgowych. Partia nie załączyła również do sprawozdania umów otwarcia tych rachunków oraz ich historii bankowych, które wymagane są § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych z dnia 18 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 33, poz. 269). Rachunki te zostały ujawnione dopiero na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej, po analizie rachunku bieżącego partii, która wzbudziła wątpliwości co do wiarygodności złożonego sprawozdania oraz kompletności załączonych do niego dokumentów.

Nieujawnienie wszystkich informacji na temat źródeł finansowania partii oraz niezłączenie wszystkich wymaganych dokumentów, jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 października 2008 r. (Sygn. akt III SW 10/08), „rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń ustawy i pozwala na odrzucenie sprawozdania”.

Stanowi to również naruszenie art. 23a ustawy o partiach politycznych określającego, że źródła finansowania partii politycznych są jawne. Naruszenia te, stosownie do art. 38a ustawy, nie stanowią podstawy odrzucenia sprawozdania finansowego Unii Polityki Realnej. Będą one natomiast podstawą powiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez osoby odpowiadające za gospodarkę finansową partii.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5, w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Do sprawozdania załączono opinię i raport biegłego rewidenta z badania sprawozdania w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy.

W złożonym przez partię Unia Polityki Realnej sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2009 r. wykazane zostały kwoty, które nie odpowiadały kwotom wynikającym z załączonych do sprawozdania dokumentów. Złożenie sprawozdania sporządzonego w sposób niezgodny ze stanem faktycznym narusza także ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Zgodnie z art. 38a ustawy uchybienie to nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego.

W wyniku analizy złożonej ze sprawozdaniem dokumentacji partii oraz jej wyjaśnień, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, iż Unia Polityki Realnej w 2009 r. najprawdopodobniej pozyskała łącznie środki finansowe w kwocie 174.935,43 zł.

Na bieżącym rachunku bankowym o nr 62 1140 1010 0000 5486 1800 2001 prowadzonym w BRE Banku S.A. w Warszawie, partia zgromadziła środki w kwocie 112.028,89 zł. Składały się na nie:

- środki finansowe pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej od jednej osoby w jednym roku najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników: 42.824,85 zł,
- środki pochodzące z darowizn pieniężnych wpłaconych przez osoby fizyczne: 58.798,09 zł,
- środki przeksięgowane z rachunków okręgowych partii: 3.035,95 zł,
- środki pochodzące z przekazanej z kasy partii nadwyżki środków pieniężnych w tej kasie zgromadzonych: 7.370,00 zł.

Forma wpłat dokonanych na rachunek bieżący partii przez osoby fizyczne jest zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Z zestawienia sporządzonego przez partię, w 2009 r. wynika, iż w swojej kasie zgromadziła ona łączną kwotę 38.440,64 zł. Składały się na nią składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej od jednego członka w jednym roku najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (38.410,64 zł) i darowizna (30,00 zł). Ze środków zgromadzonych w kasie partii, kwota 7.370,00 zł przekazana została na jej rachunek bieżący.

Po udostępnieniu przez Unię Polityki Realnej, na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej, historii 72 rachunków bankowych okręgowych struktur partii i po ich analizie ustalono, że partia zgromadziła na nich środki w łącznej kwocie 34.871,85 zł. Na podstawie zawartych w historiach tych rachunków bankowych opisów operacji bankowych można stwierdzić, że najprawdopodobniej kwotę 28.897,51 zł stanowiły darowizny osób fizycznych, natomiast 5.974,34 zł składki członkowskie. Ze środków zgromadzonych na tych rachunkach jedynie łączna kwota 3.035,95 zł przekazana została na rachunek bieżący partii. Pozostała część przychodów partii (31.835,90 zł) pozostała na rachunkach jej okręgowych struktur.

Unia Polityki Realnej dopiero po wezwaniu przez Państwową Komisję Wyborczą ujawniła pozyskanie tych środków.

Nieujawnienie środków finansowych pozyskanych na rachunki okręgowych struktur partii i niesporządzenie wykazów osób dokonujących wpłat tych środków finansowych, które są integralną częścią sprawozdania, uniemożliwia jednoznaczne stwierdzenie, czy wpłaty te mieszczą się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby fizycznej, określonym w art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych.

Ponadto, z zapisów w historii bieżącego rachunku bankowego partii oraz z jej wyjaśnień wynika, że osoby fizyczne dokonując zakupów na rzecz partii, płaciły za nie z własnych środków finansowych oraz z własnych środków finansowych regulowały

za partię zobowiązania, które partia miała wobec podmiotów wystawiających na nią faktury, a następnie partia, z własnych środków, znajdujących się na jej rachunku bieżącym, zwracała przelewem, na rachunki tych osób, zapłacone przez nie wcześniej kwoty. W okresie sprawozdawczym z rachunku bieżącego partii dokonano zwrotów na łączną kwotę 22.796,18 zł. Składały się na nią zwroty dokonane:

a) z rachunku bieżącego partii nr 62 1140 1010 0000 5486 1800 2001:

- w dniu 08.01.2009 r., w kwocie 204,00 zł – zwrot kosztów zgodnie z zestawieniem z 08.01.2009 r.;
- w dniu 16.02.2009 r., w kwocie 75,00 zł – zwrot za FV 237/1/2009 i FV 9/2009;
- w dniu 10.04.2009 r., w kwocie 150,00 zł – zwrot za FV272/3/2009, FV15/2009, FV290/4/2009, FV 293/4/2009;
- w dniu 17.04.2009 r., w kwocie 805,00 zł – zwrot za FV 70/2009;
- w dniu 24.04.2009 r., w kwocie 329,00 zł – zwrot za FV 18/63304/09, FV 298/4/2009, FV 299/4/2009, FV FVP 00018/04/2009, bilety PKP z 24.04.2009;
- w dniu 07.05.2009 r., w kwocie 189,27 zł – zwrot za FV 313/5/2009, FV 315/5/2009, FV 02600818445, FV 6103/7297/09, FV00045/E0P02;
- w dniu 08.05.2009 r., w kwocie 165,94 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 08.05.2009 r.
- w dniu 12.05.2009 r., w kwocie 272,96 zł – zwrot za FV 05375/2009/15, FS-6985/09/PO1, FV 2009/SWO/06393, FV 2009/SWO/06392;
- w dniu 15.05.2009 r., w kwocie 150,00 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 15.05.2009 r.;
- w dniu 26.05.2009 r., w kwocie 227,29 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 26.05.2009 r.;
- w dniu 10.06.2009 r., w kwocie 792,04 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 10.06.2009 r.;
- w dniu 22.06.2009 r., w kwocie 291,63 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 22.06.2009 r.;
- w dniu 27.07.2009 r., w kwocie 242,80 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 27.07.2009 r.;
- w dniu 25.09.2009 r., w kwocie 197,00 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 25.09.2009 r.;
- w dniu 06.10.2009 r., w kwocie 150,00 zł – zwrot za fakturę za kasety mini DV;
- w dniu 13.10.2009 r., w kwocie 175,09 zł – zwrot za FV 41396/1467/09, FF/40590/2009/320 i opłaty autostrada 1;
- w dniu 13.11.2009 r., w kwocie 203,18 zł – zwrot za FV 21442/1368/09, FV 39047/4067/09, FV 20102/11/09;

- w dniu 11.03.2009 r., w kwocie 592,00 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 09.03.2009 r. kosztów związanych z uczestnictwem Oddziału Krakowskiego w programie telewizyjnym „Młodzież Kontra”;
- w dniu 26.05.2009 r., w kwocie 1.022,60 zł - zwrot zgodnie z zestawieniem z 25.05.2009 r. kosztów związanych z uczestnictwem Oddziału Krakowskiego w programie telewizyjnym „Młodzież Kontra”;
- w dniu 24.03.2009 r., w kwocie 664,57 zł – zwrot za FV0152/09, FV11959/AF0705 9870, FV4028000227420, FV 4229/3/09, FV4724/3/09, FV 184/2009/35;
- w dniu 25.03.2009 r., w kwocie 232,40 zł – zwrot za FV13600/AFU07059869 i bilety PKP z 07.03.2009 r.;
- w dniu 29.04.2009 r., w kwocie 2.500,00 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 28.04.2008 r.;
- w dniu 02.10.2009 r., w kwocie 294,00 zł – zwrot za FV 12794110, FV 299512/09/01, FV 346332173;
- w dniu 29.10.2009 r., w kwocie 1.117,57 zł – zwrot zgodnie z zestawieniem z 21.10.2009 r.,
- b) z rachunku nr 78 1140 1010 0000 5486 1800 2004:
 - w dniu 17.08.2009 r., w kwocie 6.140,00 zł – zgodnie z zestawieniem pokrycie opłat związanych z piknikiem,
 - w dniu 19.08.2009 r., w kwocie 530,00 zł – zgodnie z zestawieniem pokrycie opłat związanych z piknikiem cz. II,
- c) z rachunku 24 1140 1010 0000 5486 1800 2006:
 - w dniu 18.03.2009 r., w kwocie 297,50 zł – zwrot za materiały reklamowe,
 - w dniu 14.08.2009 r., w kwocie 205,00 zł – zwrot za materiały reklamowe,
- d) z rachunku 29 1140 1010 0000 5486 1800 2013:
 - w dniu 06.02.2009 r., w kwocie 100,00 zł – zwrot częściowy za FV 09/IV/08,
 - w dniu 10.03.2009 r., w kwocie 89,00 zł – zwrot za materiały,
 - w dniu 18.09.2009 r., w kwocie 25,00 zł – zwrot za opłaty,
- e) z rachunku 72 1140 1010 0000 5486 1800 2015:
 - w dniu 12.01.2009 r., w kwocie 244,00 zł – zwrot za FV 26/AG/2009,
 - w dniu 17.04.2009 r., w kwocie 190,00 zł – zwrot za materiały,
- f) z rachunku 88 1140 1010 0000 5486 1800 2018:
 - w dniu 03.09.2009 r., w kwocie 420,00 zł – zwrot za materiały reklamowe,
- g) z rachunku 56 1140 1010 0000 5486 1800 2012:
 - w dniu 20.08.2009 r., w kwocie 2.515,00 zł – zapłata za fakturę 65/09,
- h) z rachunku 02 1140 1010 0000 5486 1800 2014:
 - w dniu 30.10.2009 r., w kwocie 19,40 zł – zwrot zapłaty za fakturę 44/2009,
- i) z rachunku 55 1140 1010 0000 5486 1800 2030:

- w dniu 18.05.2009 r., w kwocie 399,96 zł – zwrot za FV 1/04/09,
- w dniu 21.09.2009 r., w kwocie 900,00 zł – zwrot za R/412.

Dokonywanie zakupów i regulowanie przez osoby fizyczne z własnych środków zobowiązań partii jest równoznaczne z udzielaniem partii pożyczek, co narusza art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym partia może zaciągać jedynie kredyty bankowe. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 września 2009 r. (Sygn. akt III SW 47/09), taka forma dokonywania płatności jest swoistym kredytowaniem działalności partii.

Stanowi to przesłankę do odrzucenia sprawozdania partii Unia Polityki Realnej, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 ustawy.

Partia Unia Polityki Realnej w 2009 r. na rachunek Funduszu Wyborczego o nr 07 1140 1010 0000 5486 1800 2021 (w sprawozdaniu błędnie wskazany został numer tego rachunku 07 1140 1010 0000 5486 1800 2001), prowadzony przez BRE BANK S.A. w Warszawie, pozyskała środki finansowe w łącznej kwocie 106.971,36 zł. Składały się na nie:

- środki pochodzące z wpłat dokonanych przez osoby fizyczne: 47.273,72 zł,
- środki wpłacone przez partię z jej rachunku bieżącego: 58.600,00 zł,
- środki z odsetek od środków zgromadzonych na rachunku bankowym i z lokat bankowych: 1.097,64 zł.

Saldo tego rachunku na dzień 1 stycznia 2009 r. wynosiło 60.983,75 zł.

Wydatki partii Unia Polityki Realnej z Funduszu Wyborczego wyniosły w 2009 r. 167.593,40 zł. Kwota 165.217,01 zł przeznaczona została na cele związane z wyborami do Parlamentu Europejskiego z 2009 r., kwota 107,50 zł na koszty bankowe, a kwota 2.268,89 zł wydatkowana została na inne cele, niezwiązane z wyborami. Ponoszenie wydatków z Funduszu Wyborczego na cele inne niż wyborcze stanowi naruszenie art. 35 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Kwota 2.268,89 zł nie powinna być wykazana w części „C” sprawozdania. Część ta dotyczy bowiem korzyści majątkowych przekazanych na Fundusz Wyborczy partii z naruszeniem przepisów ustawy, a nie korzyści pozyskanych w sposób zgodny z prawem, a niezgodnie z nim wydatkowanych.

Jak wynika z analizy historii rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Unii Polityki Realnej, w pozycji tej wykazana powinna być łączna kwota 200,00 zł wpłacona na rachunek Funduszu Wyborczego Unii Polityki Realnej gotówką, tj. w formie niezgodnej z określoną w art. 36a ust. 3 ustawy o partiach politycznych. Pochodziła ona z wpłat osób fizycznych dokonanych w dniu 07.04.2009 r. (150,00 zł) i w dniu 08.06.2009 r. (50,00 zł). Kwoty te nie zostały zwrócone darczyńcom, ani wydzielone na odrębnym subkoncie wpłat przeznaczonych na rzecz Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 39a ust. 1 ustawy, kwota w wysokości 200,00 zł przyjęta z naruszeniem art. 36a ust. 3 ustawy o partiach politycznych podlega przepadkowi na rzecz

Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść została przez partię zużyta lub utracona, przypadkowi podlega jej równowartość.

Na podstawie art. 39a ust. 4 ustawy, partia polityczna w terminie 60 dni od dnia wydania niniejszego postanowienia, może dokonać dobrowolnej wpłaty na konto urzędu skarbowego właściwego dla siedziby partii kwoty korzyści majątkowej pozyskanej z naruszeniem przepisów ustawy. Potwierdzenie przekazania kwoty 200,00 zł należy przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku odmowy dobrowolnej wpłaty, wszczęte zostanie postępowanie zgodnie z art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Stan rachunku Funduszu Wyborczego w dniu 31 grudnia 2009 r. wynosił 361,71 zł.

Po przeanalizowaniu sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, dokumentów do niego załączonych oraz opinii i raportu biegłego rewidenta, Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Unia Polityki Realnej przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Stefan J. Jaworski*

Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Stanisław Kosmal*

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Maria Grzelka, Andrzej Kisielewicz,
Janusz Niemcewicz, Włodzimierz Ryms, Stanisław Zabłocki*